

NOTRANJEC

Izhaja vsako soboto

in velja po pošti za celo leto 4 K, za pol leta 2 K. Posamezne številke po 10 vin. Na naročbe brez denarja se ne oziramo. Uredništvo in upravništvo je v Ljubljani, Breg št. 12.

GLASILO

KMETSKE STRANKE NA NOTRANJSKEM.

Inserati

se računajo za celo stran 36 K, za $\frac{3}{5}$ strani 25 K, za $\frac{2}{5}$ strani 18 K, za $\frac{1}{5}$ strani 9 K, za $\frac{1}{10}$ strani 5 K, $\frac{1}{20}$ strani 3 K. Pri večkratni objavi primeren popust.

Kaj ubija našo kmetijo?

Pod tem naslovom prinaša neko dunajsko strokovno glasilo zanimivo razpravo, ki se obrača odločno proti nesrečnemu sedanjemu dedinskemu zakonu in sedanji praksi ob razdeljevanju zemlje med dediče.

Tisti nazor, da morajo vsi otroci dobiti po starših enake dele, izgleda na prvi pogled prav mičen in pravičen, a posledice so strašne. Tukaj se kaže resnica prislovice, da je včasih pravica največja krivica. Večno razkosavanje mora v kratkem uničiti ves kmetijski stan in sicer iz sledečih vzrokov:

1. Le pogledjmo v zemljiško knjigo. Več kot polovico kmetij je globoko zadolženih, včasih z zneski, ki skoro presegajo resnično vrednost.

2. Vsakih 20 do 30 let se razkosavanje ponavlja. V tako kratki dobi se najboljši gospodar ne odpomore.

3. Povprečno nese kmetija danes po 2%, obrestna mera dolgova pa je 5—6%.

Plemstvo je bilo toliko pametno, da je določbe sedanjega dedinskega prava odklonilo in ostalo pri starih določbah „majoratov“, po katerih je najstarejši sin prevzel dom, mlajše pa je izplačal z malimi odpravki.

V nekaterih avstrijskih deželah imamo že danes postave, po katerih se lahko proglasi kmetijo za tako domovanje, (Heimstätte), kjer se izplačila mlajšim bratom in sestram vrše na tak način, da najstarejši sin, ki je prevzel gospodarstvo, v rednih razmerah lahko izhaja. Postava tedaj skrbi za to, da se zagotovi obstanek gospodarstev, ker je to tolikega gospodarskega pomena za ves narod, da se krivica, dozdevno storjena mlajšim, v primeri ž njim kar izgubi. Na to bomo morali začeti misliti tudi na Kranjskem.

A tudi v okviru sedanjih postav se da pomagati, ker se silno greši nad kmetom običajno tedaj, ko se ob razdelitvi deležev cenijo posestva: Stariši sami svojim prvorojencem pripravljajo polom, ker previsoko cenijo svoje premoženje, kedar sinu „čez dajejo.“ Mla-

dega lastnika tako obremene, da ga kar vduši in izgubi veselje do dela. To pa le vsled pretirane cenitve vrednosti posestva.

Največje in najusodnejše napake pa se delajo, ko se po smrti cenijo posestva od cenilcev. Vsi ti razni cenilci cenijo vrednost posestva po tem, kako bi se prodalo, ne pa po tem, kaj posestvo nese. Vzemimo primer: Neki bogat kupec je kupil oral za 400 K, ker ga je baš rabil za kako podjetje, ki ga ravno potrebuje. Če pa sam obdrži ta oral, mu nese morda čistih 10 K na leto. Sedaj pa vzemimo, da mora prvorojenec svojim trem bratom in sestram izplačati 300 K ali pa jih obrestovati po 5%, to je skupaj 15 K. Mož ima tedaj izgubo. Ceniti bi se nikdar ne smelo na kmetih po prodajni vrednosti, ampak le po tem, kaj posestvo res nese; tedaj v našem slučaju bi imeli ceniti oral na 200 K, da bi dobili 3 bratje in sestre po 50 K. Pri kmetiji se na prodajo ne sme računati, ampak na redno obdelovanje in gospodarjenje. Da, tam v mestih, n. pr. naj se podedovano stavbišče cenijo po prodajni vrednosti; na deželi pa naj se računa le s stalnim kmetovanjem, ki mu prodajna vrednost v resnici nič ne koristi.

In še dalje se greši pri cenitvah. Ves „fundus instructus“ se cenijo kos za kosom. To pa ni prav. Saj so orodja in živina in vse drugo le potrebne pritikline posestva. Kaj pa je posestvo brez orodij, s katerimi se ga obdeluje? Tudi tu bi se imelo ceniti edino po celokupnem prihodu zemljišča, h kateremu neločljivo spadajo orodja. Sedaj pa cenijo komad za komadom, kakor pri dražbi. Tu greše cenilci in komisije. Zato se svetuje vsem, ki pri cenitvah pridejo v poštev, da cenijo pametno, če ne, ne morejo mladi gospodarji prevzeti gospodarstva z dobrim uspehom.

Politične vesti.

Deželni zbor kranjski. Volilna reforma sprejeta. V petek 19. t. m. je deželni zbor rešil volilno

S. L. S., da take eksistence delajo politiko na Kranjskem. Dodamo še vest, da je vodstvo zavoda bilo po očetu izključene gojenke, kateri se je precej drugi dan s hčerko vrnil, zahtevajoč od kateheta pojasnil prisiljeno, dekleta sprejeti zopet v zavod.

Iz Dolenjevasi pri Senožečah. Veselica iz obraževalnega društva na binkoštno nedeljo se je izvršila nad vse pričakovanje dobro. Kljub skrajno neugodnemu vremenu in strastnemu nasprotovanju krijejo dohodki stroške. Preplačila so dali ozir. vposlali gg. Ferfila iz Gorice, dr. Gregorič, Fr. pl. Garzarolli, dr. Hrašovec, Viktor Magajna, Mlakar, ofic. A. Novak, notar Poznik, not. kand. Suša, trgovec A. Suša in Hinko Suša. Vstopnino so uposlale gđč. učiteljice Dežman, Lapajne in Smerdu ter g. Thorausch, pivovar, vsi iz Senožeč. Če je kdo slučajno izpuščen, naj blagovoli oprostiti! Vsem naštetim in drugim udeležencem srčna hvala, kakor tudi gg. Juliju Cenčič-u iz Vrem in Albinu Stritarju iz Postojne za prijazno sodelovanje.

Odbor.

Domače vesti.

Osebna vest. Okrožni živinozdravnik Leo Simenthal v Vipavi je na lastno prošnjo premeščen v Idrijo.

Letošnja suša je zelo škodovala poljskim pridelkom, osobito radi krme čujejo se bridke pritožbe. Naj bi se naši gg. poslanci potrudili, da dobijo pravočasno podporo za svoje volilce, katera pa naj bi se malo nepristraneje delila, nego dozda.

Tvrdba Ackermann. Mi smo pričakovali, da se proti nečuvnemu postopanju tvrdke Ackermann, ki je prevzela zgradbo mostu preko Pivke pri postojnski jami na Veliki Otok, oglase poklicani činitelji. Zato nismo o tej aferi pisali. Zdaj pa, ko se je stvar popisala v „Slovenskem Narodu“, hočemo tudi mi povedati svoje mnenje. Firma Ackermann se ni držala pogojev za stavbo. Gosp. Fran Arko je to grajal, ko je bil pri ogledu navzoč kot zastopnik postojnske občine, in to je bila njega dolžnost. Zastopnik tvrdke se je izgovarjal, kakor se navadno izgovarjajo špekulanti, ki imajo slabo vest. Gospod Arko je te izgovore zaznamoval s „Kniffi“, kar se pravi toliko kot zvičajna zavijanja. In taka so bila tudi zavijanja tvrdke Ackermann. Nekdo je pred sodnijo pričal, da je g. Arko zaznamoval postopanje tvrdke s „Schwindel“ in vsled tega je bil gosp. Arko pred sodnijo obsojen na globo 30 K. Nas ta sodba ni preverila v nobenem oziru, tembolj pa še, ker se tu sploh ne gre za besedo, ampak za stvar! In če bi se bila tvrdka Ackermann upala sodnijo poklicati za rzsodbo o tem, ali je bilo nje postopanje tako, da ga more zagovarjati pošten mož, bi se ji bilo preklicano slabo godilo! To je prav tako, kot če bi kdo, ki se mu je očitalo, da je kradel, poneveril in goljufal, tožil za to, ker se mu je reklo tudi, da je smrka vec, zaradi drugih očitkov pa lepo stisnil rep. Pri tem dogodku je pač

blamirana le tvrdka Ackermann. Gre se tu za važno načelo, in zato se tod oglašamo. Ali bodo smele tvrdke, ki dobe od nas denar, biti proti nam nesramne in nepoštene, potem pa, če jih bomo kritikovali, bodo dotične zastopnike občin in javnih zastopov tožbeno preganjale zaradi ene besedice, bistveni očitek pa preslišale? In če v takih slučajih svojih zastopnikov ne bodo javni zastopi čuvali, kam pridemo? Kdo se bo potem hotel še pehati za občine? Tvrdko Ackermann pa opozarjamo, da naj le postopa še dalje tako, če hoče pri nas delo dobiti. Z Nemci in Židi naj dela tako, a z nami ne bo. Občine, ki se hočejo izogniti sitnostim in „Kniffom“, svarimo pred tvrdko Ackermann, ki jo pošljemo raje nazaj med Nemce. Končno še omenjamo, da na beda stoče „Slov. Meščana“ v tej zadevi ne bomo odgovorili, ker iz njega govorita le strast in osebno sovraštvo.

Prememba posesti. Šest posestnikov iz Koč pri Prestranku je kupilo posestvo in graščino Bežigrad pri Celju na Štajerskem za 440.000 kron. Vsi se preselijo z družinami tja. Tudi 1 posestnik iz Orehka ter 2 iz Rakitnika sta kupila nekje na Štajerskem večja posestva, a še več namerava iti tja.

Kmetijski podružnici v Matenjivasi, naklonil je g. sodnik Avsec 10 K kot poravnavo dveh prepira-jočih se posestnikov. Iskrena hvala!

Vipavsko pevsko društvo priredi na dan sv. Petra in Pavla dne 28. junija veliko veselico s plesom in dramatično predstavo, pri kateri sodeluje sl. godbeno društvo iz Nabrežine. Začetek ob 2. uri popoldne. K obilni udeležbi uljudno vabi odbor.

Idealna ameriška hitrost je le polž proti hitrosti južne železnice. Dne 19. maja sta se odposlala iz Buzeta dva soda vina po 452 l in 420 l na Gornje Jezero pri Rakeku. Z bliskovo hitrostjo odkuril je vlak z vinom in hitel na določen cilj. Šlo je tako, da je vino kar ginevalo pred očmi vsled te nečloveške hitrosti. Polagoma pa se je začel vlak vstavljati bližuje se postaji Rakeku in smo bili vzradoščeni, ko nam pošljejo dne 13. junija avizo, da je vino srečno prišlo na Rakek. Se vé, ker je težavna pot iz Buzeta do Rakeka trpela celih 29 dni, ni čuda, da se je vino potilo in izgubilo na svoji teži med potovanjem celih 148 kg. Toda šalo na stran; vprašamo le južno železnico, kdo je vendar vzrok teh kričečih nedostatkov? Popotniki! Najbližja pot iz Buzeta na Rakek je čez Ljubljano! Trpi samo 29 dni.

Najstarejši Ljubljčan Franc Piškur je torek po noči umrl, star 98 let. Zapušča sina v starosti 71 let, poleg mnogo vnukov in pravnukov. Starček se je do zadnjega razveseljeval krepkega zdravja in edina želja mu je bila, da bi dočakal starost 100 let.

Računske listke v korist družbi sv. Cirila in Metoda so naročile tudi sledeče tvrdke: Fani Lapajne, Idrija; Viki Dolenc, hotel „Mantua“ Vrhnika; Josipina Dežela, Idrija; A. Domicelj, Rakek in Vidrih Josip, restavrant Ajdovščina. Vse priporočamo!

Iz Podrage. V št. 24 Lažiljuba je dopis iz Podrage, ki objeda kakor stekel pes našega spoštovanega učitelja Frana Del Cotta. Dopisunče mu očita, da nima vseh kolesc, gotovo jih nima dopisun, ki krade čast poštenemu možu z obrekovanjem. Isti pravi, da je učitelj v šoli pljunil dvema dečkoma v usta, to je laž in smrad Domoljuba, oziroma dopisuna, ki vpije do neba. Isti je le pihnil. Če so Podražani izvolili učitelja tajnikom, je njihova stvar. Sedaj poznamo dopisunčka, ki blati v Domoljubu naprej občinski odbor, potem pa učitelja kot tajnika. Da bi naš učitelj naše otroke pohujšal smo brezskrbi, ob petkih slišimo ob 3. uri v šoli dolgo časa moliti, ako bi bil tak hud brezverec, ne bi z otroki molil. Neka ugledna oseba se je izrazila, da ima učitelj v šoli vse vzorno vrejeno, priče so tu, dopisune!

Vipavski dekan Matija Erjavec je bil v nedeljo dopoldne umorjen v svojem stanovanju. Našli so ga ležečega na tleh pri odprti blagajnici. Telo je bilo polno ran. Kolikor se more presoditi, je morilec dekana najpreje udaril s kamnom po glavi in ga smrtonosno ranil na lobanji. Na to je vzel s pisalne mize velike škarje, jih raztrgal na dvoje in se navalil s škarijskimi rezili na dekana. Zadal mu je nešteto ran na telesu: na zgornji ustnici, na vratu, na prsih in na spodnjem delu telesa. Rana na vratu je bila smrtna. Dekanova nečakinja je bila ves ta čas, ko je morilec vršil svoje grozno dejanje, v kuhinji, ne da bi kaj slišala. Šele ko jo je dekla opozorila, da je v dekanovi sobi slišala nekaj pasti, je hitela v stričevo sobo, kjer ga je našla hropečega v krvi. Sprva je mislila, da se je dekanu vdrla kri. Ker je še hropel, je dala poklicati kaplana, da bi strica dejal v poslednje olje. Kaplan je propoved prekinil ter prihitel v župnišče. Toda bilo je že prepozno: dekan je med tem že izdihnil. — Orožništvo je začelo takoj poizvedovati in koj drugi dan so prijeli v Trstu človeka, ki so ga imeli na sumu, da je morilec dekana. Dotični je priznal, da se piše Pangerc, da je oženjen, oče dveh otrok, ločen od svoje žene, po poklicu ključavničar in sedaj brezposeln. Sprva je trdovratno tajil vsako krivdo, ko mu je pa preiskovalni sodnik dr. Ternovec odločno zabrusil v obraz: „Vi ste dekana zabodli s škarjami!“ se je Pangerc jel tresti in je polagoma vse priznal. Pri zaslišanju v ponedeljek ponoči in včeraj dopoldne je izpovedal, da je bil do 20. septembra l. l. v službi pri drž. železnici kot provizoričen sprevodnik. Od tega časa je bil brez službe. Njegova žena živi z dvema otrokoma v vasi Slin na Krasu. Pretekli petek je odšel iz Trsta v svoj rodni kraj Vipavo. V nedeljo dopoldne se je napotil v župnišče in prišel k dekanu, ne da bi ga bil kdo opazil. Dekana je prosil za podporo, a je ni dobil. To ga je tako razburilo, da je zgrabil velike škarje, ki so ležale na pisalni mizi, ter ž njimi, izgubivši vsako zavest, naskočil dekana. Nato si je prilastil na mizi ležeč denar 4 tolarje po 5 kron in 5 zavojev po 50 vinarjev. S tem plenom je ubežal. V Štanjelu si je kupil vozni listek in se je

peljal z vlakom do Rocola. Tu je izstopil in se peš napotil v Trst. Tu je šel zvečer na reševalno postajo, kjer si je dal ranjeno roko obvezati. Nato je poiskal svojega prijatelja Tomisicha, kateremu je vrnil dolžni 2 K 40 v. Kasneje je bil v raznih kavarnah in pivnicah v ulici Crosada in Belvedere, prenočil pa je pri svojem prijatelju. Ko so ga spoznali in aretirali, je bil na potu v ljudsko sprejetišče v ulici Gaspare Gozzi. Pangerc je videti jetičen. Govori slovensko in nemško, italijanskega pa po svojem zatrdilu ne zna, dasi je njegov prijatelj Tomasich izpovedal, da je večš tudi italijanskega jezika. Pangerc ima gotovo tehten vzrok, da taji znanje laškega jezika. Če je Pangerc tudi morilec treh tržaških kočijažev, se dosedaj še ni dalo dognati. Morilec je iz poštene rodbine. Njegov oče je sedaj star 71 let in živi kot upokojen sodni sluga v Vipavi. Udeležil se je vojne l. 1859. in 1866. Kasneje je služil pri orožništvu, dokler ni postal sodni sluga. Služboval je v celem 44 let. Viktor Pangerc je njegov sin iz prvega zakona. S 14 leti ga je dal učiti kovaške obrti. Z 18 leti je Viktor šel prostovoljno k vojakom ter služil 3 leta pri 97. polku v Trstu. Po končani vojaški službi je ostal v Trstu, kjer se je tudi oženil. V tem zakonu je imel dva otroka. Možu se ni ljubilo delati, toliko raje pa je popival. Posledica tega so bili neprestani domači prepiri. Nekega dne se je povrnil silno pijan domov. Žena ga je oštela, on pa jo je pretepel za to do dobra. Nato je pobral ves denar in kar je bilo kaj vrednega, zaklenil ženo v sobo ter odšel, ne da bi se vrnil. Ženo je rešila šele policija iz neprostitvoljnega zaporu. Ta dogodek je dal povod za ločitev zakona. Njegova žena živi sedaj v svoji domači vasi Slin, kakor smo že gori omenili. Morilec ima eno sestro Gabrijelo in tri brate: Henrika, ki je čevljar v Vipavi, Josipa, ki je v železniški službi v Ajdovščini, in Karla, ki je uslužben pri državni železnici v Trstu. Sestra morilčeva Gabrijela je cerkvena pevka v Vipavi. Na dan pogreba bi morala peti na koru pri zadušnici za pokojnega dekana. Med tem je prišla brzojavka iz Trsta, da so morilca že prijeli. Vse je spraševalo, kdo je morilec? Odgovor je bil: Viktor Pangerc. Gabrijela je skoraj omedlela. Nema in bleda kakor stena je hitela domov. Ko je stopila v sobo, je zakričala: „Oče, moj oče, kakšna sramota, kakšna nesreča! Dekanov morilec je naš Viktor!“ Starček se je tresel na vsem životu kakor šiba na vodi in ječal: „Vse svoje življenje sem bil pošten in sedaj na stare dni me zadene takšna sramota! Tega ne prenesem!“ Morilčev brat Karel, ki je bil takoj zaslišan v Trstu, je izpovedal, da je Viktorju vedno mrzelo delo in da je bil v zadnjem času brez stalnega stanovanja. Na hrano je hodil v krčmo Josipine Labič. Ko je bil tu že dolžan 30 K, ga je brat nagovarjal, naj se vendar loti kakega dela. Viktor je bil vsled tega silno nejevoljen, a je obljubil, da si poišče kakšno službo. In res je kmalu na to odšel meseca marca v Ljubljano, kjer je ostal kake tri tedne. Nato se je vrnil v Trst, kjer je zopet

zahajal v krčmo Labič. Tu sem je zahajal do Binkošti, na kar je izginil brez sledu.

Iz Trnovske okolice. — V Harijah je zgorela hiša z gospodarskim poslopjem; gospodarska poslopja so zgorela tudi trem drugim gospodarjem. Zažgal je baje neki pastir. Zažgavši si cigareto je vrgel gorečo žveplenko stran v slamnato streho, ki se je vnela. — Žitnikov shod na Premu se je tako ponesel, da ni za prehvaliti. Žitnik je povedal, da je izposloval dopust vojakom ob času žetve in več drugih neumnosti. Poslušalci so bili večinoma z ruto na glavi in v „kikljah“. Na shod je prišel tudi (nebodigatreba) „žlahtovc“ sv. Duha topovski Frjan, kateremu se je marsikdo nasmeljal radi njegovega obnašanja. Žitniku pa povemo, da najdražja last je možu čast. Kar kdo obljubi, mora tudi izpolniti, drugače je figa-mož; on pa vedno obljubuje dosti, a nič ne stori. Z dejanji na dan! — „Šimon Negro, klepar-spenglar bandajo“ se sveti sredi Trnovega, kar ni v čast Trnovemu in slovenskemu jeziku. — Tuje napise stran s slovenskimi na dan! Slovenci, ravnajmo radikalno s takimi, ki imajo tuje napise. — Novo vrsto fantov smo dobili v Trnovem, ki so tudi dobri ponočnjaki, tako, da cele noči pojejo in rogovilijo. In kdo so to?! Marijine devičice, obenem cerkvene pevke. Neko noč so imele pri novodošlem kaplanu Lovšinu večerjo, h kateri jih je povabil, da se je ž njimi pozabaval. Tam so bile pozno v noč in ko so se „nacuckale“, so šle še s fanti v gostilno in ga prav pošteno dajale. Domov gredoč so se pa drle in kričale, da so ljudje vstajali na okna, kaj je.

Narodno gospodarstvo.

Vseslovanski shod trgovcev v Pragi so otvorili dne 9. junija. Zastopani so bili poljski trgovci iz Galicije, Nemčije in Ruskega. V resolucijah je shod zahteval pomoči proti konsumnim društvom, dalje obligatno zavarovanje samostojnih trgovcev za starost in onemoglost in vstanovitev trgovskega sveta za vso državo. Shod pozivlja vse slovanske trgovce, naj se pri nakupovanju ozirajo na ponudbe slovanskih trgovcev. „Svoji k svojim.“

Shod nemških kmetov na Češkem je sprejel 8. junija te resolucije: 1.) Vlada žal zapostavlja kmetiško korist. Protivimo se, da bi se napravili prekopi, ki bi olajšali uvoz kmetijskih in gozdnih pridelkov iz tujine in da bi se zaradi njih znižale cene domačih pridelkov. Te naprave bi stale več kot milijardo kron. Ta znesek je razmerno z dobičkom prevelikanski, ker bi se le nekaterim posameznim podjetnikom obrestoval. — Sedanost nam priča, da v Avstriji ne primankuje živine, zato se protivimo uvozu živine, naj bo ta zaklana ali živa — ker je uvoz nevaren, da se okužijo naše živali. — Vsem poslancem polagamo na srce, če jim je na blagru kmeta kaj ležeče, da se zoperstavijo zgradbi prekopov in srbski trgovski pogodbi.

2.) 8. junija zbrani shod protestira, da bi se uveljavila srbska trgovska pogodba s pooblastilno postavbo in zahteva, naj državni zbor odkloni vsako uvažanje tuje živine v Avstrijo.

S Tomasovo žlindro se lahko tudi poleti gnoji travnikom. Namesto kajnita se naj vporablja 40 % kalijeve soli. Za en ha rabimo 500 kg (lahko tudi več) žlindre in 160 kg kalijeve soli.

Dobiček od sadnih dreves po računu nekega kmetovalca v kraju, kjer se sadje slabo razpeča in na neugodnih tleh, je zelo majhen. Izračunal je, da mu nesejo jabolane povprečno po 4:80 K, hruške po 3:60 — 4 K češnje po 6 K, češplje pa le po 1:50 K na leto. Pa to še ni čisti dobiček, ampak odšteti bi moral še razne troške.

Gosenice. Zaradi vročine je letos več gosenic kot druga leta. Zato slišimo po vseh krajih kranjske dežele: „Kaj bode, vse hočejo gosenice požreti. Sadno drevje je dobro kazalo, a zdaj je golo, ker je toliko gosenic!“ Zato je treba klicati: „Na boj proti gosenicam! Gosenice naj se pokončujejo z roko, ovito v cunjko ali naj se pokončujejo z leseno lopatico. Požiganja gosenic ne priporočamo, ker zaradi vročine lahko skorja popoka. Šola in druge oblasti bi morale ljudstvo opozoriti na nevarnost, da se gosenice še bolj ne razmnože in ne uničijo trnda slovenskih sadjarjev.“

Pozor slovenski kmetovalci. Opozarjamo na anonco glede posestva na Slovenskem Koroškem. Kakor se nam zatrjuje, se posestvo proda samo zaradi preselitve. Neko nemško društvo se hudo poteguje za to posestvo in ponuja mnogo več, kakor je sedanja kupna cena. Želeti bi bilo, da se tukaj nastani slovenski kmetovalec!“

Kmetijski poučni izlet na Češko.

One izletnike, ki se nameravajo tega nad vse zanimivega izleta udeležiti, opozarjamo, da rok za zglastev preteče s 30. junijem. Na poznejše zglastev se ne bomo ozirali.

Pomisliti je le, da moramo udeležnikom preskrbeti stanovanja, vozove, vozne listke, v mnogih krajih tudi skupne obede in večerje itd.

Naj se toraj vsak do, ki se misli izleta udeležiti, zglasti čimprej mogoče, najpozneje do 30. junija pri c. kr. kmetijski družbi v Ljubljani.

Kdor želi, da mu družba priskrbi vozni listek, pravzaprav zvezek voznih listkov, mora tej zglastitvi priložiti tudi 50 K predplačila za te listke; ostanek doplača pri prejemu listkov.

Vsak zglastilec naj pove, od ktere večje postaje naprej in za katero nazaj naj se mu listek izgotovi. Taki listki se izdajajo le od kake večje postaje pričeni zopet do te postaje nazaj, in sicer vsaj za daljavo 600 km. Za izletnike z Dolenjskega in z Notranjskega se priporoča vzeti listek, oz. zvezek listkov, od Ljubljane, kjer je pričetek izleta, za progo: Ljubljana - Jesenice - Celovec - Linec - Budjejevice - (kjer se z ogledo-

vanjem prične) **Tabor - Praga - Češki Brod - Kolin - Kutna gora** (kjer se z ogledovanjem konča) in odtod po isti poti zopet čez Prago nazaj, ali pa — za tiste, ki si želijo ogledati tem potom Dunaj — po severozapadni železnici iz Kutne gore naprej čez Nemški Brod-Znojmo na Dunaj (z brzovlakom 5 ur). Z Dunaja pa bodisi po južni, ali pa po državni železnici zopet nazaj v Ljubljano.

Udeležnikom z Gorenjskega priporočamo, da si vzamejo vozni listek z Jesenic, kjer pristopijo v naš vlak, po popisani poti zopet v Jesenice, izletniki s Primorskega iz Gorice v Gorico, izletniki s Štajerskega, ki se ne marajo voziti v Ljubljano, pa iz Celja čez Dravograd v Zeltweg- (kjer pristopijo v naš vlak) Selztal-Linec itd. zopet v Celje.

Kdor hoče, si listek (Fahrscheinheft) lahko sam priskrbi. V to svrhu naj se poda v najbližjo večjo železniško postajo in naj pove načelniku, kod in v katerem razredu se hoče voziti, in ta mu listek naroči pri pristojnem železniškem ravnateljstvu. Naročnik prejme in plača listek tam, kjer ga je bil naročil.

Vsekako pa si mora vsak naročiti vozni listek tako, da se vozi čez zgoraj debelo tiskane postaje.

Izhod izleta bo Ljubljana, kjer se zberejo udeleženci v nedeljo, dne 2. avgusta ob 2 popoldne na vrtu hotela „Lloyd.“ Točno ob treh bo odhod na kolodvor, z vlakom ob $\frac{3}{4}$ na 4 popoldne se pa odpeljemo proti Jesenicam, kjer se nam pridružijo izletniki z Gorenjskega in Primorskega. Ob osmih 42 min. zvečer se odpeljemo naprej z brzovlakom, in sicer čez Sv. Vid ob Glini (prih. 10.10. odhod 10.25 zveč), Selztal, (prih. 2.15, odhod 2.35 popolnoči) Linec (prih. 5.31, odh. 5.51) v Češke Budjevice (prih. ob 8.22 zjutraj).

Izletniki, ki se ne peljejo iz Ljubljane, morajo družbi naznaniti, kje se nameravajo pridružiti, da jih tam voditelj sprejme.

Da se bomo laže spoznavali, priskrbi družba posebne znake, ki ga dobi vsak udeleženec in si ga pripne na suknjo.

Tudi oni izletniki, ki si sami preskrbe listke in se v Ljubljani ali pa med potom pridružijo izletu, se morajo do 30. t. m. priglasiti c. kr. kmetijski družbi in obenem naznaniti, kje se pridružijo.

To je posebno zaradi tega potrebno, da se jim priskrbi stanovanje in da se zanje priskrbi tudi prostor pri izletih na Češkem, ki se bodo deloma (t. n. pr. takoj v Budjevicah) vršili na vozeh.

Izlet se — kakor že rečeno — prične z odhodom iz Ljubljane dne 2. avgusta t. l. in se konča zvečer dne 11. avgusta v Kutni gori, od koder se bodo izletniki vrnili bodisi čez Prago ali čez Dunaj domov, tako da bo trajal izlet v celem le kakih 12 dni.

„Kmetovalec“ z dne 15. julija prinese natančen načrt vse vožnje.

Po svetu.

Cesar ne poseti jubilejne razstave v Pragi. Kot vzrok se navaja, da se cesar noče vtruditi, da se sploh ne bo udeleževal nobene jubilejske slavnosti. Občno pa menijo, da cesar noče potovati na praško razstavo, ker ni bilo dovolj udeležencev iz Češkega pri jubilejskem sprevedu na Dunaju. Cesar je to obžaluje zapazil in bo Čehom na ta način povrnil.

Poskušen vlom v Karlovo cerkev na Dunaju. Nočni čuvaj je slišal, da ropota nekaj v cerkvi, katero ravno zdaj popravljajo. Poklical je oddelek policije, ki se je nastavil pri vratih. Dva moža pa sta stopila v cerkev. Tod sta zapazila, da je visela vrv iz kora v cerkev dol in sta zaslišala tih pogovor tatov, ki so spoznali, da so zajeti in se hoteli rešiti skoz okno zvonika. Ker se pa niso upali skočiti odtod dol, so jih stražniki z lestvami spravili dol. Tatovi so mladeniči stari od 19 do 23 let, ki so bili že večkrat kaznovani zaradi tatvine.

General poneveril 2 milijona. Tartarski general Jiko, ki je bil visok kineški uradnik, je imel nalogo preustrojiti velikansko planjavo v polja. Poneveril je pri tem delu 2 milijona taelov. Pekinško sodišče ga je pozvalo, naj vrne denar. Poneverjenje kaznujejo na Kitajskem s smrtjo. Da bi generalu kazen olajšali, so mu poslali svileno vrvico, da se je usmrtil ž njo sam.

Nesreča z avtomobilom. V Hanovru se je avtomobil, ki je dirjal z brzino 80 km hotel izogniti biciklistki. Voznik je zavrl voz, ta se je zavrtel 2 krat okrog svoje osi in padel potem v plot. Posestnik avtomobila in dva prijatelja, ki sta bila ž njim v vozu, so mrtvi, voznik pa si je zlomil ključnico in nogo.

Najmanjša republika na svetu. V južni Franciji na visoki planoti Salanfi je državica, ki obstoji le iz 4 občin. Prebivalstvo tvorijo pastirji in kakih 100 rudarjev. V tej državi ne poznajo ne policije, ne uradnikov in tudi ne — davkov. Državico upravlja občinski svet štirih občin in je torej zato prava republika.

Dva samomora na Gorenjskem. 11. t. m. so našli v Tomaževih pečeh pri Predosljih skoro popolnoma golo moško truplo, ki je imelo okrog vratu vrv. Mož niso mogli spoznati, sodi se, da je bil delavec. Na Duplici pri Kamniku se je obesil 32 letni Josip Kniželj. Vzrok so baje ženske.

Stekel pes se je pritepel v Staro Loko in vgriznil drugega psa in štiriletno deklico. Psa so vstrelili, deklico so poslali v Pasterjev zavod na Dunaj.

Novi zrakoplov grofa Cepelina je 135 m dolg, ima premera 13 m in vsebuje 1300 kubičnih metrov plina. Njegova motora imata 220 konjskih sil. Težak je 2100 kg. Da se moštvo odpočije, je v balonu napravljena spalnica. Dozdaj je novi zrakoplov največji na svetu. Kdaj se bo prvokrat dvignil, ni natančno znano. Nemški vojni minister in več visokih častnikov je že ogledalo zrakoplov. Podrobnosti niso znane, ker to želi ministrstvo.

Požarna bramba na Dunaju rešila goloba. Mlad golobček se je vjel z nožico pri angeljčku iz gipsa v 4. nadstropju neke dunajske hiše. Žival je dolgo visela z glavo navzdol ter žalostno grulila. Požarna bramba je zato pripeljala lestvo in rešila žival. Nabralo se je mnogo občinstva, ki je zadovoljno ploskalo možu, ki je splezal po goloba.

Lepo arondirano posestvo z dobro idočo gostilno na Koroškem,

blizu železniške postaje, ob križišču več cest, dober kraj za trgovino, z lepo hišo, gospodarskim poslopjem, njivami, travniki in gozdom se proda zaradi preselitve za 18.000 K.

Več pove gosp. **dr. Ferd. Müller, odvetnik v Celovcu.**

Istrijansko vino najboljšje vrste

belo in črno se prodaja pri

Franc Šibeniku (Kerma) v Postojni (Majlandu).

Cene na debelo K 27.— hektoliter; v steklenicah po 52 vin. liter.
Se priporoča Ivan Bratovič.

Loterijske številke.

Dunaj, 13. junija	16	17	21	77	41
Brno, 17. junija	26	46	6	72	88

Naprodaj je iz proste roke
Lenčonova hiša št. 70
v Zagorji na Pivki,
ktera je pripravna za vsako obrt.
Cena je jako ugodna.

Želodečne kapljice proti napenjanju, pospešujejo slast do jedi, krepe želodec, olajšujejo želodečne bolečine, 1 steklenica 70 v., 6 steklenic 3 K 50 v.

Želodečni prašek proti slabemu prebavljanju, zgagi itd. 1 K

Tinktura proti izpadanju las 1 steklenica z rab. navod. 1 K

Zobna in ustna voda 1 steklenica z rabilnim navodilom 1 K

Zobne kapljice proti zobobolji, 1 steklenica 40 v., 6 stekl. 1 K

Esenca za kurja očesa izkušeno sredstvo proti bradavicam, kurjim očesom itd., 1 stekl. z rabilnim navodilom 70 v.

Golšne kapljice proti golši in debelemu vratu 1 stekl. 60 v. priporoča

lekarna pri Mariji Pomočnici v Vipavi.

Prva češka splošna delniška družba za zavarovanje v Pragi na življenje.

Najugodnejše in najceneje zavarovanje:

- Za slučaj smrti.
- Za slučaj smrti in doživetja.
- Zavarovanje dote in oprave nevest.
- Moderno zavarovanje s sočasnim obrestovanjem vseh vlog.

- Moderno zavarovanje s sočasnim zavarovanjem za slučaj nesposobnosti.
- Najrazličnejše kombinacije zagotavljanje pokojnine.

Edina slovanska delniška življenska zavarovalnica.

Glavno zastopstvo za slov. dežele v Trstu, ulica Torre bianca št. 21. I., kjer se dobi vse cenike in potrebna pojasnila.

Notranjska posojilnica v Postojni

registrovana zadruga z omejenim poroštvom.

Posluje vsak torek in petek od 9.—12. ure
dopoludne.

☐☐☐

Obrestuje hranilne vloge po $4\frac{3}{4}\%$ od dne vloge do dne dviga brez odbitka rentnega davka, katerega plačuje sama.

Daje posojila proti vknjižbi po $5\frac{1}{2}\%$ in amortizaciji najmanj $\frac{1}{2}\%$, na osobni kredit po 6% .

☐☐☐

Prošnje za posojila se sprejemajo le ob torkih, posojila se izplačujejo le ob petkih.